

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

II. An solius Dei proprium sit creare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

& voluntate: atqui Deus isto modo se habet etiam respectu eorum, quæ nunc fiunt interuentu causarum secundarum, cum illa sint entia vera & bona, proindeque non minus immediatè ab ipso cognita & volita, quàm ea, quæ ab ipso solo in principio mundi creata sunt.

Quæres, per quam actionem Deus effectum aliquem cum causa secunda immediatè producat? an scilicet id faciat per eandem actionem causæ secundæ, an per distinctam? Resp. si de actione immanente Dei sermo sit, effectum illum produci vi & efficaciam diuinæ volitionis, prout explicatum est in tractatu secundo, cum de voluntate Dei ageretur: si autem quæstio sit de actione Dei transeunte. Resp. actionem Dei & causæ secundæ eandem esse realiter, sed tamen formaliter distinctam: est eadem cum illa realiter; vtraque enim vnum eundemque simplicem terminum habet nempe effectum productum, qui totus est à causâ primâ, & totus à causâ secundâ: est distincta formaliter; quia actio illa creaturæ, vti dependenter à Deo, dicitur concursus & operatio Dei; vti verò est à creaturâ, dicitur concursus causæ secundæ.

SECTIO II.

An solius Dei proprium sit creare.

Notandum est verbum creandi duobus modis accipi posse; 1. latè, prout significat quæcumque rei effectiōem seu productionem; 2. strictè & propriè, prout significat productionem totius alicuius entis ex nihilo, hoc est ex nullo subiecto præsupposito: & eo sensu intelligi debet quæstio proposita, an scilicet solius Dei proprium sit aliquid ex nihilo producere. Pro cuius resolutione

Dicendum i. fide catholica credendum esse, res omnes, quæ de facto per creationem productæ sunt aut producuntur, à solo Deo fuisse creatas, aut de nouo creati.

Hæc veritas constat tum ex ijs, quæ sectione præcedenti

genti dicta sunt, tum ex eo, quòd in scripturis passim Deus vocatur *Creator omnium*, vt Eccli 24. 2. Mach. 1. *Creasse omnia*, vt Ephes. 3. & Apoc. 4. *Fecisse calum & terram, mare, & omnia, qua in eis sunt*, vt Pl. 145. & habetur expressè definitum in Conc. Lateran. sub Innocentio III. cap. 1. Id ipsum etiam probant sancti Patres contra hereticos sectione præcedenti memoratos: sanct. Basil. lib. 4. cont. Eunomium, sanct. Athan. ser. 3. cont. Arianos, sanct. Aug. lib. 3. de Trinit. cap. 8. & alij.

Dicendum 2. solius Dei proprium esse creare, ita vt nulla creatura id præstare possit saltem tanquam causa principalis.

Probatur 1. ex scriptura. Eccli. 1. *Vnus est altissimus Creator omnipotens*: sap. 13. *A magnitudine speciei & creaturae, cognoscibiliter poterit creator horum videri*. Ierem. 32. *Domine Deus: ecce tu fecisti calum & terram in fortitudine tua magna*.

Probatur 2. ex sanct. Patribus. sanct. Athan. ser. 3. cont. Arianos. *Administrare, seruatorum est; creare autem, solius Dei eiusque verbi & Sapientiae*: sanct. Aug. lib. 9. de Gen. ad litt. cap. 15. *Creare naturam aliquam tam nullus potest angelus, quam nec se ipsum*. S. Cyril. Alexand. lib. 2. in Iulian. *Ea sunt natura inaccessa, qua propria sunt solius summae substantiae, quorum vnum esse dicitur efficaciter operari posse vt creatorem, & producere res, qua aliquando non erant*.

Probatur 3. ratione, qua vtitur sanct. Thom. 1. p. quaest. 45. art. 5. nimirum quòd effectus debet esse à causa eò magis vniuersa, quò ipse est magis vniuersus; atqui totum esse quod per creationem producit, est effectus vniuersalissimus: ergo non potest esse nisi à causa vniuersalissima, qua est Deus.

Porro quamuis hæc ratio sicut & alia, qua communiter afferuntur à Theologis ad id probandum, planè non conuincant; iunctæ tamen autoritatibus supra citatis sententiam in assertione positam, si non omnino certam, saltem probabilissimam esse ostendunt.

Quæres, an saltem creatura tanquam causa instrumentalis

talis possit simul cum Deo concurrere ad creationem aliquius rei? Resp. probabile videri, hoc fieri posse, tum quia nulla videtur in hoc reperiri contradictio, tum quia de facto verba prolata à sacerdote concurrunt instrumentaliter physice (vt supponimus ex tractatu de Sacramento) ad consecrationem hostiæ, seu ad productionem corporis Christi in hostiâ; quæ quidem productio (vt docet Conc. Tridentinum) fit per conuersionem totius substantiæ panis in substantiam corporis Christi, ad quam conuersionem non minor potentia requiritur quam ad creationem.

SECTIO III.

An aliqua creatura fuerint, vel esse potuerint ab eterno.

Quod ad primam propositæ quæstionis partem, dicendum, fide catholica credendum esse, neque mundum neque vllam creaturam fuisse ab æterno, sed omnia, quæ sunt vel fuerunt durationis suæ initium habuisse.

Probatur 1. ex scriptura. Gen. 1. *In principio creauit Deus caelum, & terram;* quo loco per hanc vocem (*In principio*) S. Ambr. in Hexaëmer. lib. 1. cap. 3. & S. Aug. lib. 11. de Ciuit. cap. 6. & alij communiter intelligunt initium temporis. Prou. 8. *Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quidquam faceret;* S. Ioan. 17. *Clarifica me, tu Pater, apud te ipsum, claritate, quam habui prius, quam mundus esset, apud te.*

Probatur 2. authoritate Conc. Later. sub Innocentio III. cap. 1. vbi expressè definitur, quod *Deus ab initio temporis vtramque de nihilo condidit creaturam, spiritualem & corporalem: angelicam scilicet & mundanam.*

Porro quamuis hæc veritas certissima sit, nec de illa dubitare vlli catholico liceat; est tamen id verum (quod rectè docuit S. Thomas quæst. 46. art. 2.) nullâ ratione naturali